

[3] Бугаєвська Ю.В. Поняття корпоративної культури: її суть і структура. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*. 2011. № 36. С. 12-17.

[4] Апостолок О. Корпоративна культура як інструмент ефективного менеджменту підприємства в підвищенні його конкурентоспроможності. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2016 № 2 С. 68–73.

УДК 330.131.7

ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЇ РИЗИКІВ ПІДПРИЄМСТВА

USE OF FINANCIAL REPORTING FOR DISCOVERY AND IDENTIFICATION OF ENTERPRISE RISKS

Я.І. Величко

Харківський національний автомобільно-дорожній університет (м. Харків)

Y.I. Velychko

Kharkiv National Automobile and Road University (Kharkiv)

В сучасних мінливих умовах господарювання проблема прийняття ефективних управлінських рішень економічними суб'єктами набуває особливої актуальності. Запорукою прийняття ефективних управлінських рішень є проведення достовірного і ефективного виявлення, ідентифікації, аналізу та оцінки можливих ризиків, що вимагає наявності джерел аналітичної інформації, найголовнішими з яких є фінансова звітність.

Якщо виявлення факторів ризику передбачає формування їх єдиного ранжованого списку, то ідентифікація ризиків може розглядатися також як виявлення факторів, але вже стосовно конкретної області [1]. Ідентифікація ризиків – це процедура виявлення найбільш суттєвих якісних та кількісних характеристик ризиків шляхом зіставлення: з розміром передбачуваної шкоди від виникнення супутніх подій, із ймовірністю виникнення даних подій, із можливостями видів діяльності компанії, з результатами конкретних бізнес-процесів, з можливостями функціональних та виробничих підрозділів підприємства тощо. Далі, переходячи на етапи оцінки та аналізу, виникає намір на виході отримати проаналізований та оцінений рівень ризику, що дозволить розробити та реалізувати заходи щодо зменшення ступеня його небезпеки (нейтралізації наслідків виявлених ризиків).

На етапі виявлення та ідентифікації ризиків важливим є аналіз наявної

Менеджмент і маркетинг на транспорті

на підприємстві документації (правової, організаційної, фінансової, технологічної). І серед перших документів, на які слід звернути увагу – фінансова (бухгалтерська) звітність. Використовуючи критерії та моделі фінансового аналізу стосовно фінансової звітності, можна виявити та ідентифікувати певні ризики, в першу чергу – фінансові та економічні ризики, а саме: цінкові ризики, майнові ризики, ризики фінансового інвестування, ризик реального інвестування, процентний ризик, податковий ризик, кредитний ризик, інфляційний ризик, ризик ліквідності, валютний ризик, ризик втрати фінансової стійкості та незалежності, ризик банкрутства тощо. В табл. 1 наведено перелік можливих ризиків відповідно до статей агрегованого балансу підприємства, сформований з використанням національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку [2].

Таблиця 1

Потенційні ризики, пов'язані зі статтями агрегованого балансу підприємства

Стаття балансу 1	Можливі види ризиків 2
АКТИВ	
I. Необоротні активи	Ризик ліквідності, втрати фінансової стійкості та незалежності
Нематеріальні активи	Цінові ризики
Основні засоби	Цінові ризики
Довгострокові фінансові інвестиції	Майнові ризики та ризики інвестування
Інші необоротні активи	Податкові ризики
II. Оборотні активи	Ризик ліквідності, втрати фінансової стійкості та незалежності
Запаси	Ризик втрати фінансової стійкості
Дебіторська заборгованість	Кредитний ризик, податковий ризик
Поточні фінансові інвестиції	Процентний та кредитний ризики
Грошові кошти та їх еквіваленти	Ризик ліквідності, валютний ризик
Інші оборотні активи	Ризик ліквідності, втрати фінансової стійкості та незалежності
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	
Баланс	Ризик банкрутства
ПАСИВ	
I. Власний капітал	Ризик ліквідності, втрати фінансової стійкості та незалежності
Статутний капітал	Ризик ліквідності
Резервний капітал	Ризик інвестування
Додатковий капітал	
Нерозподілений прибуток	Ризик ліквідності, втрати фінансової стійкості та незалежності
II. Довгострокові зобов'язання	Ризик ліквідності

Менеджмент і маркетинг на транспорті

Продовження табл. 1

1	2
Довгострокові кредити банків	Процентний та кредитний ризики
Інші довгострокові зобов'язання	Податкові ризики
ІІІ. Поточні зобов'язання	Ризик ліквідності
Короткострокові кредити банків	Процентний та кредитний ризики
Кредиторська заборгованість	Ризик ліквідності, кредитний ризик
Інші поточні зобов'язання	Ризик ліквідності, втрати фінансової стійкості та незалежності
ІV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	
Баланс	Ризик банкрутства

Таким чином, кожна стаття активу та пасиву балансу несе в собі відбиток чи потенціал ризикових подій. Види ризиків пов'язані з природою балансових статей, і ця обставина дозволяє досить оперативно проводити якісний аналіз статей для виявлення слабких місць або несприятливих подій.

[1] Сосновська О.О., Деденко Л.В. Ризик-менеджмент як інструмент забезпечення стійкого функціонування підприємства в умовах невизначеності. Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій, № 1 (3), 2019. С.70-79.

[2] Наказ Міністерства фінансів України № 73 Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#n17> (дата звернення 12.05.2023).

УДК 338.1

DEVELOPMENT TENDENCIES OF MODERN MANAGEMENT

V.I. Verbytska¹ PhD (Econ.)

¹Kharkiv National Automobile and Highway University (Kharkiv)

At the turn of the 20th and 21st centuries, a new direction in management practice emerged - the so-called knowledge management. One of the central ideas of knowledge management is the more effective use of already existing knowledge. It is important not to invent what has already been invented, but to actively and widely use existing experience. Benchmarking has become widespread in global practice. This is the name of a special management technology, which consists in the fact that the technologies, standards and work methods of the best organizations are introduced into the practice of the organization. Benchmarking is a systematic process of identifying the best